

Джерела

1. Конституція України : Конституція України; Верховна Рада України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних “Законодавство України”. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр>.
2. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // База даних “Законодавство України”. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2469-19>.
3. Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 № 1414-IX // База даних “Законодавство України”. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1414-20>.
4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року “Про Стратегію національної безпеки України” : Указ Президента України; Стратегія від 14.09.2020 № 392/2020 // База даних “Законодавство України”. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/392/2020>.

К. О. ПРАНОВИЧ

здобувач четвертого курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність “Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)”, ІЕФ, Миколаївський національний аграрний університет

Науковий керівник:

В. М. КУРЕПІН

*канд. екон. наук, доцент кафедри методики професійного навчання, ІЕФ, Миколаївський національний аграрний університет
ORCID: 0000-0003-4383-6177*

ОСОБИСТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МОЛОДІ ЗА БЕЗПЕКУ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану заклади вищої освіти функціонують у складних безпекових умовах. Особливого значення набуває підвищена увага до захисту життя та здоров'я учасників освітнього процесу. Повітряні тривоги, ракетно-дронові обстріли, інформаційні впливи та інші небезпечні фактори складають воєнні загрози, які у свою чергу створюють нові виклики для організації освітньої діяльності закладів вищої освіти (ЗВО).

У формуванні безпечного освітнього простору важливим є дотримання правил цивільної захисту, оперативне реагування на сигнали небезпеки, організація укриття та взаємодія всіх учасників освітнього процесу. Безпека освітнього середовища це безпека студентської молоді [1, 123]. Будучі ак-

тивним учасником освітнього процесу вона здатна впливати на формування культури безпечної поведінки в закладах вищої освіти. Ефективність заходів безпеки залежить від дисциплінованості та відповідальності тих, хто навчається, зокрема повинна бути присутня готовність дотримуватися установлених правил з цивільного захисту [2, 871]. Власна роль у підтриманні безпечного середовища передбачає формування відповідального ставлення до виконання вимог безпеки, своєчасне реагування на воєнні загрози, з обов'язковою умовою — взаємній підтримці кожного у складних обставинах.

Відповідальна поведінка молоді, зрозуміло у першу чергу передбачає дотримання інструкцій та правил безпеки під час сигналів повітряної тривоги. Важливою складовою є активна участь у формуванні безпекової культури в університетському середовищі. Це включає уважне ставлення до інформації про можливі загрози, дотримання порядку перебування в укриттях, підтримку дисципліни під час евакуаційних заходів [3, 19], а також поширення серед однолітків знань про правила безпечної поведінки.

Особиста відповідальність здобувачів вищої освіти за безпеку під час воєнного стану це свідоме ставлення до готовності діяти відповідно до встановлених норм і правил безпеки під час небезпеки, це розуміння можливих ризиків не тільки для себе, а і для інших, які знаходяться поручь.

Особливого значення набуває індивідуальна свідомість — здатність оцінювати потенційні загрози та приймати виважені рішення у складних ситуаціях. Саме рівень сформованості такої свідомості значною мірою визначає готовність молоді діяти організовано та без паніки під час воєнного стану.

В умовах невизначеності та надзвичайних обставинах воєнного стану функціонування ЗВО залежить від узгодженості дій. Дисциплінована поведінка молоді сприяє порядку під час реагування на сигнали оповіщення, евакуаційних заходів, перебування в укриттях тощо, спрямованих на забезпечення безпеки. Високий рівень свідомості та дисципліні формує у молоді відповідальне ставлення до дотримання правил поведінки [4, 241], тобто, культури безпеки.

Освітня функція студентів полягає в здатності ефективно застосовувати набуті знання з цивільного захисту та безпеки життєдіяльності в практичній діяльності; передачі та популяризації безпекових знань у молодіжному середовищі. Будучи мобільними та соціально активними вони через соціальні мережі здатні швидко розповсюджувати інформацію [5, 794], формувати відповідальне ставлення до безпеки та сприяти підвищенню освіченості не тільки молоді, але і населення щодо дій у небезпечних ситуаціях.

Отже, важливим фактором забезпечення безпеки освітнього середовища в умовах воєнного стану є особиста відповідальність молоді. Свідоме ставлення до правил безпеки та дисциплінованої поведінки сприяють зменшенню ризиків для життя та здоров'я учасників освітнього процесу.

Джерела

1. Бацуровська І. В., Кашина Г. С., Курепін В. М. Інтеграція сучасних освітніх технологій, системи якості вищої освіти та принципів безпеки життєдіяльності у

- підготовці фахівців. *Перспективи та інновації науки. Серія “Педагогіка. Психологія. Медицина”*. 2025. № 3(49). С. 119–136. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20873>.
2. *Іваненко В. С.* Змістові особливості виховної роботи в Миколаївському національному аграрному університеті // Ресурсно-орієнтоване навчання в “3D” : матеріали III міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 22–23 лютого 2023 року). Полтава : ПУЕТ, 2023. С. 869–873. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13196>.
 3. *Іваненко В. С.* Стресостійкість, як вид психологічної особистості // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного “круглого столу”, м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 18–20. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12066>.
 4. *Іваненко В. С.* Національно-патріотичне виховання молоді як складова побудови незалежної держави. Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів : тези доп. Всеукр.наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 17 травн. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк “Наука та безпека”. Вінниця : ХНУВС 2023. С. 239–242. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/14176>.
 5. Професійна мобільність та безпека: як ефективно використовувати соціальні мережі для кар’єрного розвитку / І. В. Бацуровська, Г. С. Кашина, В. М. Курепін, В. В. Любарець. *Вісник науки та освіти (Серії: “Філологія”, “Педагогіка”, “Соціологія”, “Культура і мистецтво”, “Історія та археологія”)*. 2025. № 2(32). С. 787–799. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-2\(32\)-787-799](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-2(32)-787-799).

О. А. ПРИСЯЖНЮК

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальність 281 “Публічне управління та адміністрування”,
ННІУЕБ, Міжрегіональна Академія управління персоналом*

Науковий керівник:

К. М. МАЙСТРЕНКО

*канд. наук з держ. упр, доцент,
ННІУЕБ, Міжрегіональна Академія управління персоналом
ORCID: 0000-0001-8586-9271*

УЧАСТЬ МОЛОДІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

У сучасних умовах утвердження демократичної, правової та соціальної держави питання дотримання прав людини набуває особливого значення для системи публічного управління. Якість управлінських рішень дедалі більше оцінюється не лише за їх результативністю, а й за тим, наскільки вони від-